

Reglement van orde van de Rekenkamer Breda

Vastgesteld door de Rekenkamer Breda in de vergadering van 6 september 2018.

De Rekenkamer Breda besluit

- gelet op het bepaalde in artikel 81i van de Gemeentewet;
- gelet op de Verordening op de gemeentelijke rekenkamer vastgelegd bij raadsbesluit d.d. 21 oktober 2004;
- gelet op de missie van de Rekenkamer Breda;
- overwegende dat een reglement van orde noodzakelijk is voor haar werkzaamheden

het navolgende reglement van orde vast te stellen:

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

- a. Rekenkamer: de Rekenkamer van de gemeente Breda;
- b. Voorzitter: de bestuurder van de Rekenkamer die als zodanig is benoemd door de raad, of diens vervanger;
- c. Leden: de bestuurders van de Rekenkamer die als zodanig zijn benoemd door de raad;
- d. Secretaris: de ambtelijk verantwoordelijke voor de Rekenkamer die benoemd is door het college van burgemeester en wethouders voor de aansturing en uitvoering van de Rekenkameronderzoeken;
- e. Externe onderzoekers: personen die door de Rekenkamer zijn ingehuurd voor advies, uitvoering of medewerking met betrekking tot een Rekenkameronderzoek;
- f. Verordening: de Verordening op de gemeentelijke rekenkamer vastgelegd door de gemeenteraad van Breda bij raadsbesluit van 21 oktober 2004.

Artikel 2 De Rekenkamer

- a. De Rekenkamer bestaat uit een voorzitter en twee leden.
- b. De Rekenkamer is verantwoordelijk voor de taken zoals op grond van de Gemeentewet en de Verordening aan haar zijn toegekend.
- c. De voorzitter is belast met:
 - het leiden van de vergadering;
 - het doen naleven van dit reglement;
 - het woordvoederschap van de Rekenkamer.
- d. De voorzitter is voorts verantwoordelijk voor de aansturing van de Rekenkamer.
- e. Bij of krachtens dit reglement kan de Rekenkamer één of meer taken mandateren aan de voorzitter, de leden of de secretaris.
- f. Bij verhindering of ontstentenis van de voorzitter wordt het voorzitterschap waargenomen door één van de leden als plaatsvervangend voorzitter. Deze plaatsvervangende voorzitter wordt aangewezen door de voorzitter.

Artikel 3 De ambtelijk medewerker(s)

- a. De ambtelijk medewerker(s) is/zijn bevoegd beslissingen van de Rekenkamer voor te bereiden en uit te voeren.
- b. De secretaris is verantwoordelijk voor de dagelijkse aansturing van de Rekenkamer voor zover deze daartoe bij of krachtens dit reglement is aangewezen.
- c. Indien de rekenkamer besluit om onderzoek uit te besteden aan externen, dan vindt dit onderzoek plaats onder verantwoordelijkheid van de secretaris.
- d. Indien stagiaires meewerken aan een onderzoek van de Rekenkamer, dan wordt hiervoor een apart contract opgesteld en vinden de werkzaamheden plaats onder verantwoordelijkheid van de secretaris.
- e. De secretaris legt verantwoording af aan het bestuur van de Rekenkamer.

Artikel 4 De vergaderingen

- a. De Rekenkamer vergadert in principe eenmaal per maand of zoveel vaker (of minder vaak) als nodig is voor de uitvoering van de werkzaamheden.
- b. De vergaderingen van de Rekenkamer zijn niet openbaar, tenzij de Rekenkamer anders beslist.
- c. Voor iedere vergadering wordt een agenda door de secretaris in samenwerking met de voorzitter gemaakt of door diegene die door de voorzitter hiertoe gemandateerd is. Deze agenda wordt ruim van tevoren voorafgaand aan de vergadering aan de leden verstuurd. Bijgaande stukken worden in principe een week van tevoren door de leden ontvangen. In spoedeisende gevallen kan van deze termijn worden afgeweken.
- d. Bij aanvang van de vergadering stelt de voorzitter de agendapunten vast. Op verzoek van een lid kan een punt worden toegevoegd aan of afgevoerd van de agenda.
- e. Van iedere vergadering wordt een kort verslag gemaakt.
- f. Besluiten worden in principe in de voltallige rekenkamervergadering genomen, waarbij besluiten worden genomen bij meerderheid van stemmen. Indien nodig wordt in het verslag melding gemaakt van een minderheidsstandpunt. Om bindende besluiten te kunnen nemen dienen in ieder geval de (plaatsvervangende) voorzitter en één van de twee leden aanwezig te zijn. De leden en de secretaris van de Rekenkamer dragen het standpunt van de Rekenkamer uit.

Artikel 5 Gedragscode

- a. In gevallen waarbij sprake kan zijn van belangenverstrengeling of de schijn van belangenverstrengeling kan optreden, zal het betreffende lid zich niet met het onderzoek bezighouden.
- b. De leden van de Rekenkamer zijn verplicht om nevenfuncties openbaar te maken en te melden bij de voorzitter.
- c. Leden en ambtelijk medewerkers van de Rekenkamer, alsmede anderen die meewerken aan of ingehuurd zijn voor uitvoering van onderzoek door de rekenkamer zijn gehouden aan geheimhouding over wat er in de vergaderingen besproken wordt en over de lopende onderzoeken.

Artikel 6 Onderzoeksprogramma

- a. De Rekenkamer stelt ieder jaar een onderzoeksprogramma op en stelt dit uiterlijk in december vast voor het komende jaar. In dit programma wordt ook een doorkijk gegeven voor de programmering van de onderzoeken in het daaropvolgende jaar.
- b. Uiterlijk vóór 1 april biedt de Rekenkamer dit onderzoeksprogramma aan de raad en het college van burgemeester en wethouders aan.
- c. De Rekenkamer maakt haar onderzoeksprogramma openbaar via een persbericht en op haar website.
- d. Het onderzoeksprogramma kan bestaan uit meerdere typen onderzoek. In ieder geval wordt een aantal grote onderzoeken opgenomen in het (meerjarig) onderzoeksprogramma. Dit aantal is afhankelijk van de beschikbare capaciteit van de ambtelijke staf. Daarnaast kan vanuit kosten- en effectiviteitsoogpunt het onderzoeksprogramma aangevuld worden met:
 - Een quickscan, met als doel het snel onder de aandacht brengen of agenderen van een onderwerp bij de raad.
 - Een brief aan de raad waarin deze wordt geattendeerd op risico's of een mogelijk probleem in de toekomst.
 - Het uitvoeren van een review van onderzoek dat al door anderen is verricht (bijvoorbeeld 213a-onderzoeken).
 - Nazorgonderzoeken gericht op de implementatie van door de raad overgenomen aanbevelingen uit eerdere Rekenkameronderzoeken.
 - Onderzoek verricht in samenwerking met de Algemene Rekenkamer of andere lokale Rekenkamer(commis)sie(s), ten behoeve van het analyseren van de lokale doeltreffendheid of doelmatigheid van landelijk beleid. Door deze samenwerking

- kunnen benchmarks opgesteld worden, waardoor de gemeente Breda haar eigen functioneren kan vergelijken met dat van andere gemeenten.
 - Meerjarige trajecten met een jaarlijkse update.
 - Innovatieve onderzoeken met ruimte voor nieuwe vormen van informatieoverdracht.
- e. De Rekenkamer streeft ernaar om vrije ruimte in het onderzoeksprogramma te reserveren. Gedurende de uitvoering van het onderzoeksprogramma kunnen namelijk onderwerpen in de actualiteit komen die voor Rekenkameronderzoek in aanmerking komen. De Rekenkamer beoogt daarmee om op zinvolle besluitvormingsmomenten de raad van aanvullende inzichten te kunnen voorzien. Dit kunnen nadrukkelijk ook ex-ante onderzoeken zijn met aandachtspunten voor de raad voordat besluitvorming wordt gepleegd over belangrijke en mogelijk politiek spannende onderwerpen. Daarmee kan de Rekenkamer Breda zijn ambitie als strategisch adviseur voor de gemeenteraad verder vorm en inhoud geven.

Artikel 7 Onderwerpselectie

- a. Conform artikel 182 van de Gemeentewet bepaalt de Rekenkamer zelf welke onderwerpen zij onderzoekt, op welke wijze en op welk moment zij dat doet.
- b. Zowel de raad, als andere instellingen, als de burgers van Breda kunnen voorstellen voor onderzoek indienen bij de Rekenkamer, maar het is aan de Rekenkamer om te beslissen welke onderzoeken uitgevoerd worden. Voorop staat, ook gelet op de missie van de Rekenkamer, dat de Rekenkamer burger georiënteerd werkt. In de Verordening op de gemeentelijke rekenkamer is opgenomen dat de raad voor 1 december een gemotiveerd verzoek aan de Rekenkamer kan doen tot het instellen van een onderzoek voor het jaar daarop. In geval van aantoonbare urgentie kunnen ook gedurende het jaar verzoeken bij de Rekenkamer worden ingediend. De Rekenkamer bericht de raad binnen twee maanden of en in hoeverre aan een verzoek zal worden voldaan. Indien de Rekenkamer niet aan het verzoek van de raad voldoet, zal zij de afwijzing motiveren. Ook als voorstellen van anderen voor onderzoek niet ingewilligd (kunnen) worden door de Rekenkamer, geeft de Rekenkamer beargumenteerd aan waarom niet.
- c. Jaarlijks wordt de raad in oktober opgeroepen om voorstellen voor onderzoek in te dienen bij de Rekenkamer. Ook gaat de Rekenkamer in het najaar in gesprek met de fracties uit de gemeenteraad om tot definitieve inventarisatie van de onderzoekswensen te komen.
- d. Bij de keuze van de onderwerpen voor onderzoek door de Rekenkamer zijn verschillende zaken van belang. De Rekenkamer stelt prioriteiten ten aanzien van de onderwerpen en het soort onderzoek op grond van de Gemeentewet, de Verordening, de eigen taakopvatting (missie), de beschikbare onderzoekscapaciteit en het beschikbare budget. Een onderwerp moet passen binnen de taakopdracht van de Rekenkamer en bijdragen aan de missie van de Rekenkamer. Gedurende het jaar wordt een groslijst van potentiële onderzoeksonderwerpen bijgehouden. Naar deze onderwerpen kan lopende het jaar een oriënterend onderzoek worden gestart, eventueel met het oog op een te starten groter onderzoek in het komende jaar.
- e. De volgende criteria spelen een rol bij de onderwerpselectie:
- Maatschappelijke relevantie;
 - Het onderwerp dient een (potentieel) leereffect te hebben;
 - Financieel, organisatorisch of bestuurlijk belang;
 - Twijfel over de kwaliteit van de informatievoorziening aan de Raad;
 - Twijfel over de doeltreffendheid, de doelmatigheid en/of de rechtmatigheid;
 - Het onderzoek dient een toegevoegde waarde te hebben.
- f. Verder dienen rekenkameronderzoeken te voldoen aan de volgende randvoorwaarden:
- Het moet haalbaar zijn in de tijd;
 - Het moet passen in het budget van de Rekenkamer;
 - Er moet een normenkader beschikbaar zijn waaraan getoetst kan worden, tenzij sprake is van een waarderend onderzoek (een zogenaamd *Appreciative Inquiry AI*)
 - Het moet bijdragen aan de variatie in onderwerpen en gemeentelijke sectoren die betrokken zijn bij het onderwerp van onderzoek.

Artikel 8 Kwaliteit van rekenkameronderzoek

- a. De Rekenkameronderzoeken zullen voldoen aan de volgende kwaliteitseisen:
 - Objectiviteit;
 - Onderbouwing;
 - Consistentie;
 - Controleerbaarheid;
 - Zorgvuldigheid;
 - Onafhankelijkheid;
 - Doelmatigheid;
 - Bruikbaarheid.

Artikel 9 De start van het onderzoek en de interne werkwijze

- a. De Rekenkamer start ieder onderzoek met een verkenning van het onderzoeksterrein. Voorafgaand aan het onderzoek wordt een startnotitie opgesteld met de onderzoeksvraag, de onderzoeksopzet, het normenkader en de onderzoekplanning.
- b. Bij de start worden de gemeenteraad en de ‘gecontroleerden’ geïnformeerd over de start en de opzet van het betreffende onderzoek. Hiertoe stuurt de Rekenkamer een aankondigingsbrief met de startnotitie aan de raad, het college, de gemeentesecretaris c.q. het directeurenoverleg en indien van toepassing de directeur(en) van de betreffende dienst(en)/instelling(en). De Rekenkamer licht de brief toe in een persoonlijk onderhoud met de gemeentesecretaris en de verantwoordelijk bestuurder(s). Vervolgens informeert de Rekenkamer de overige ambtelijk direct betrokkenen bij het onderzoek op een actieve wijze, waarbij een nadere toelichting wordt gegeven.
- c. De Rekenkamer hanteert daarbij het volgende werkmodel voor wat betreft de interne werkverdeling:
 - Elk onderzoek heeft een portefeuillehouder, één van de leden van de Rekenkamer.
 - Tijdens het onderzoek koppelt de secretaris frequent terug naar de portefeuillehouder, die vervolgens in de reguliere vergaderingen van de Rekenkamer en naar gewenst ook tussentijds de leden van de Rekenkamer informeert over de inhoud en de voortgang.
 - De overige leden van de Rekenkamer werken vooral als ‘klankbord’ mee aan het onderzoek.
 - Als er gesprekken gevoerd moeten worden met het college of raadsleden is de voorzitter van de Rekenkamer of één van de leden aanwezig.
 - De Rekenkamer als geheel beslist over de definitieve vraagstelling, inhoudelijke keuzes binnen het onderzoek en conclusies en aanbevelingen.
 - De leden van de Rekenkamer beoordelen de uiteindelijke rapportages (Nota van Bevindingen, bestuurlijke nota).

Artikel 10 Gegevensverzameling

- a. De Rekenkamer heeft conform de Gemeentewet het recht op inzage van alle interne en externe gemeentelijke documentatie, voor zover zij dit nodig acht voor de vervulling van haar taak. Ook kan de Rekenkamer gebruik maken van persoonsgegevens indien dat voor de uitvoering van het onderzoek noodzakelijk is. Dit geldt ook als de uitvoering van beleid en/of de zorg voor de administratie aan derden is uitbesteed.
- b. De Rekenkamer verkrijgt deze informatie door eigen onderzoek of krijgt deze op verzoek aangeleverd via het college van Burgemeester & Wethouders en de betreffende diensten/sectoren/instellingen. Aan de hand van de onderzoeksopzet worden afspraken gemaakt over het aanleveren van gegevens, welk type sleutelpersonen eventueel gesproken/geënquêteerd zullen worden en de planning van het onderzoek.
- c. Indien de Rekenkamer het onderzoeksmateriaal en documentatie aanvraagt via het college van Burgemeester & Wethouders en de betreffende diensten/beleidssectoren gaat de Rekenkamer

er vanuit dat alle benodigde documenten betrekking hebbende op het onderzoeksonderwerp aangeleverd worden door de betrokken diensten/beleidssectoren c.q. 'gecontroleerden'.

- d. Voor een goede weergave van het beleid en de uitvoering is het van groot belang dat de verstrekte informatie en documentatie zo volledig, duidelijk en inzichtelijk mogelijk is.
- e. De Rekenkamer onderhoudt indien nodig zelf contacten met de ambtelijk en/of extern betrokkenen.
- f. De Rekenkamer gaat zorgvuldig om met die informatie die haar bij de uitvoering van haar taak ter kennis is gekomen. Indien informatie geheim of vertrouwelijk is, maakt de Rekenkamer uitsluitend gebruik van deze kennis als dit voor de vervulling van haar taak noodzakelijk is. De gegevens zullen niet langer dan nodig is worden bewaard. Geheime of vertrouwelijke informatie wordt na afloop van het onderzoek beveiligd gearchiveerd of vernietigd.

Artikel 11 Hoor en wederhoor ambtelijk (technisch) en bestuurlijk (via Bredaas beRaad)

- a. Ter verificatie van de feiten worden de bevindingen uit de documentatie en de eventueel gehouden enquêtes/gesprekken voorgelegd aan de betreffende diensten in de vorm van een Nota van Bevindingen. Indien zaken aantoonbaar niet correct zijn weergegeven, zal de Rekenkamer dit aanpassen. De termijn voor de reactie op de Nota van Bevindingen wordt door de Rekenkamer bepaald en bedraagt maximaal 4 weken.
- b. Na analyse van de documenten en de enquête/interviewresultaten zullen de bevindingen, de conclusies en de aanbevelingen in een bestuurlijke nota worden vastgelegd. Aan deze bestuurlijke nota wordt de Nota van Bevindingen als bijlage toegevoegd. De bestuurlijke nota is het eindrapport van het onderzoek.
- c. De Rekenkamer vraagt voorafgaand aan de bespreking in de raad formeel bestuurlijk hoor en wederhoor aan het College van B&W, indien 1 van de 4 onderstaande criteria gelden:
 1. Het een ex-post, terugkijkend onderzoek is;
 2. Het een evaluerend onderzoek is;
 3. Het een politiek gevoelig onderwerp is;
 4. Het een langlopend, diepgaand onderzoek is.

Indien 1 van deze criteria geldt, zal bestuurlijk hoor en wederhoor plaatsvinden.

Omgekeerd geldt dus dat in principe geen hoor en wederhoor plaatsvindt bij:

1. Een ex-ante, vooruitkijkend onderzoek;
 2. een adviserend onderzoek;
 3. Een onderwerp dat niet of weinig politiek gevoelig is;
 4. een kortdurend, 'klein' onderzoek.
- d. De Rekenkamer presenteert het eindrapport binnen het vergadermodel van de gemeenteraad (Bredaas beRaad, BOB-model) tijdens de beeldvormende raadsvergadering. Indien geen bestuurlijk hoor en wederhoor heeft plaatsgevonden, geeft ook het College zijn standpunt weer tijdens de beeldvormende raad. Tijdens de daaropvolgende oordeelsvormende raad vindt het debat plaats in de raad. De agendacommissie bepaalt de verdere behandeling door de raad (debatraad, hamerraad). Hiermee wordt het bestuurlijk wederhoor geïntegreerd in het vergadermodel van de raad.

Artikel 12 Openbaarheid, publicatie

- a. De Rekenkamer geeft bij voorkeur geen rekenkamerrapporten uit in de laatste 2 maanden voor gemeenteraadsverkiezingen.
- b. Met de presentatie van het definitieve rapport (bestuurlijke nota met Nota van Bevindingen als bijlage) aan de gemeenteraad wordt het eindrapport openbaar.
- c. Het rapport zal vergezeld gaan van een persbericht van de Rekenkamer.
- d. Ten behoeve van de behandeling van het rapport in de raad voegt de Rekenkamer een raadsvoorstel voor behandeling van het rapport toe en licht zij indien gewenst haar rapport toe in de beeldvormende raad.

Artikel 13 Nazorg

- a. Het ligt in de rede dat het college van Burgemeesters & Wethouders de raad na verloop van tijd informeert over de wijze waarop zij gevolg geeft aan de conclusies en aanbevelingen die door de raad zijn overgenomen.
- b. Daarnaast zal ook de Rekenkamer zelf volgen of haar rapport voldoende benut wordt en of haar aanbevelingen uitgevoerd worden.
- c. Zo nodig start de Rekenkamer zelf een vervolgonderzoek om vast te stellen of en in hoeverre de conclusies en aanbevelingen geïmplementeerd zijn en verbeteringen te constateren zijn.

Artikel 14 Evaluatie, verantwoording

- a. De Rekenkamer beoordeelt zelf binnen een jaar na publicatie de geleverde kwaliteit van het onderzoek als onderdeel van de interne kwaliteitsbewaking.
- b. Deze evaluatie bestaat uit twee stappen:
 - binnen 3 maanden na publicatie evalueert de Rekenkamer het onderzoek(sproces) zelf intern. Deze evaluatie vindt eventueel samen met de gemeentesecretaris plaats en indien van toepassing met de directeur(en) wiens sector, dienst of programma het onderzoek betreft;
 - binnen een jaar na publicatie evalueert de Rekenkamer zelf het gehele onderzoek, het onderzoeksproces, de uitkomsten en de benutting van het rapport.
- c. De Rekenkamer brengt jaarlijks een jaarverslag uit. Hierin geeft de Rekenkamer weer welke onderzoeken zijn verricht, welke conclusies en aanbevelingen uit de onderzoeken zijn gekomen en verantwoordt de Rekenkamer haar bestedingen in het betreffende jaar. Ook komt in het jaarverslag aan de orde waartoe de behandeling van de rapporten in de raad heeft geleid, welke toezeggingen het College van B&W heeft gedaan en welke maatregelen de diensten/beleidssectoren/instellingen hebben genomen ter verbetering.
- d. De Rekenkamer stelt uiterlijk op 1 april het jaarverslag vast en biedt dit uiterlijk in april aan de raad aan.

Breda, 6 september 2018

Drs. H.J.W. Verdellen

Mr. A.E.J.M van Erp

Drs. H. Wieringa